

OM DNA
OG
DNA'S VELGERGARANTI

AV
JAHN ARNE OLSEN
OG
ESPEN GISVOLD

UTGITT AV RØD VALGALLIANSE

TOM SIDE

JAHN ARNE OLSEN:

HVORFOR GALT GÅR VÆRRE FOR AP

Arbeiderpartiet er partiet til norske arbeidsfolk. Undersøkelser viser at omlag 60% av arbeiderne stemmer på partiet. Ap's styrke ligger ikke bare i stemmeoppslutninga, men også på den store politiske og ideologiske innflytelsen langt ut over partiet rekker.

Partiet har langt på vei makta over fagbevegelsen. Det største partiet til venstre for Ap, Sosialistisk Venstreparti, har lagt seg stadig nærmere Ap. Når AKP(m-l) og RV kjemper for økt oppslutning, er det på de samme jaktmarker som Ap og SV. Det er i første rekke disse partiene vi kommer i direkte konfrontasjon med. I den grad politikken og ideologien vår utsettes for press og angrep er det også fra den kanten.

Men denne situasjonen er verken evigvarende eller gudegitt. Det er mange tegn på at Arbeiderpartiet nå er ved en skillevei. Denne situasjonen gir RV mulighet for å vokse. Vår holdning og taktikk i forhold til Ap er derfor av største betydning.

4 ÅRS KAMP MOT DE BLÅ?

Etter valgnederlaget i 1981 lanserte ledelsen kampanja "4 års kamp mot de blå". Dette skulle markere en offensiv mot Høyre, og innebære opprusting av organisasjonen og trimming av politikken. Målet skulle være ny Ap-regjering etter valget i 1985.

Til nå, et halvt år før valget, har denne kampanja vært mindre vellykket. Tvert imot har partiet problemer. La oss ta noen eksempler.

Meningsmålingene.

Ved fylkestingsvalget i 1983 fikk partiet 38,9%, mot 37,2% to år før. Ser vi på meningsmålingene fra oktober 83 fram til i dag har vi følgende utvikling:

Byrå	83			84					
	okt	nov	des	jan	feb	mar	apr	mai	jun
NOI	41,0	40,3	40,1	39,8	38,6	38,5	38,6	40,3	39,3
MMI	40,8	40,9	41,2	39,0	40,6	38,1	39,4	39,8	42,0
NMD	39,2	40,5	39,9	38,9	38,4	38,4	39,2	39,0	40,1
SF	40,0	41,5	41,0	41,5	40,5	42,0	40,0	40,0	39,0
Gj.sn.	40,3	40,8	40,6	39,8	39,5	39,3	39,3	39,8	39,5

Byrå	84							
	aug	sep	okt	nov	des	jan	feb	mar
NOI	40,0	39,3	40,0	40,9	40,8	40,3	39,4	
MMI	38,5	39,8	42,0	41,3	38,7	41,0	41,2	36.9
NMD	40,0	41,0	41,0	39,0	39,5	40,5	39,0	38,0
SF	39,6	39,9	39,9	39,6	38,8	38,1		
Gj.sn.	39,5	40,0	40,7	40,2	39,5	40,0	40.0	

(NOI=Norsk Oponionsinstitutt,
MMI=Markeds og Mediainstituttet,
NMD=Norges Markeds-Data,
SF =Scan-Fact)

En skal sjølsagt ikke ta meningsmålinger for bokstavelig. I denne tabellen har vi forsøkt å kompensere tilfeldige utslag ved å regne ut gjennomsnittet fra de fire byråene som foretar meningsmålinger her i Norge. Tallene viser ihvertfall en tendens, nemlig at Ap ikke har maktet å få til ei økt velgeroppslutning, og at partiet faktisk står seg dårligere på våren i 1985 enn på høsten i 1983!

Fagbevegelsen.

Tre år på rad har Gro Harlem Brundtland blitt avvist som hovedtaler på 1.mai-arrangementer. Det mest kjente tilfellet er nederlaget i Oslo Samorg i år, der Gro Harlem Brundtland og Theo Koritzinsky tapte avstemminga til fordel for lokale folk fra fagbevegelsen. Det var bare partipisken og politiske krumspring som til slutt sikret deres plass på Youngstorget 1.mai.

Men samme skjebne rammet henne også i 1983 i Sarpsborg. Også der ble partipisken brukt for å endre vedtaket. Mindre kjent er det at hun ble avvist som hovedtaler på Fauske Samorgs arrangement 1.mai 1984.

I fjor hadde vi også bråket rundt Einar Gerhardsens tale i Moss. Den gang ble Moss Samorg og formannen Anton Enger framdømt alle heder og verdighet. I år ble Thorvald Stoltenberg avvist som hovedtaler, og den utskjelte Enger ble valgt i stedet.

Det er ingen grunn til å undervurdere disse hendelsene. De er et uttrykk for at det ikke lenger er ei selvfølgelighet at Ap-ledelsen skal kunne dirigere hvor de vil tale, og at folk er lei Aps eiendomsforhold til fagbevegelsen. Denne motsetningene viser seg på flere plan i fagbevegelsen.

Store utfordringer.

Fagbevegelsen er det feltet der Arbeiderpartiet utfordres klarest av en venstreopposisjon. Denne opposisjonen er tverrpolitisk, og rommer både AKP'ere, SV'ere, Ap-medlemmer og uavhengige. La oss se nærmere på noen eksempler:

Ja til arbeid.

Ledelsen i Jern- og Metallarbeiderforbundet har jobba iherdig for å stoppe den voksende aksjonsviljen blant jernarbeiderne. De måtte f.eks. vifte med vedtektene og trusler om eksklusjon for å få lagt ned aksjonen "Ja til arbeid". I stedet har de forsøkt å få misnøyen omgjort til valgkamp for Ap. Dette har de ikke greid, og flere store klubber har gått åpent ut mot ledelsens linje, f.eks. klubben på Rosenberg mek.verk.

6-timers-dagen

Ser vi på kravet om 6-timersdagen, så er det vedtatt av 7 LO-forbund som har mer enn 50% av LO-medlemmene, og organiserer 70% av kvinnene i LO. Kravet er i tillegg vedtatt av flere fagforbund utenfor LO, av RV og SV, - og også av Ap- og Høyrekvinnene. Dette blir på ingen måte gjenspeilet på Aps landsmøte. I stedet er stemninga slik at ingen reiser forslag om at 6-timersdagen skal være et punkt i Arbeidsprogrammet, på tross av at salen består av mellom 40 og 50% kvinner!

Boligpolitikken

Tar vi for oss boligpolitikken, er det en helt åpen motsetning mellom kravene fra Bygningsarbeiderforbundet og Aps arbeidsprogram. Bygningsarbeiderforbundet har regnet ut at hver nye bolig som blir bygd gir 2 årsverk, og har krevd 40.000 nye boliger hvert år.

Da Regjeringa la fram statsbudsjettet som innebar mellom 27 og 31.000 nye boliger pr. år, hadde ikke Ap noen innvendinger til antallet - bortsett fra at Ap mente at 20.000 boliger skulle statsbankfinansieres. Høyre hadde foreslått 16.700.

I 1972 var avdragstida på Husbanklån 55 år. Dette fikk Ap redusert til 26 år på slutten av sin regjeringstid. Når de nå har vedtatt 40 års nedbetalingstid, er dette bare en halv retrett - og kan på ingen måte løse de enorme belastningene folk har ved boligetablering.

I 1981 var renten på Husbanklån 7,5%. Prisstigninga var på 13,6%. Realrenta var altså på -6,1%. Etter Aps forslag, ble renta hevet til 10,5% i 1982. Prisstigninga var på 10,5%. I løpet av Høyres regjeringstid, er renta hevet til 12%, samtidig som prisstigninga har blitt mindre. I det alternative statsbudsjettet fra Ap forslo de en rentesenkning på 1,5% til 10,5%. Når prisstigninga er beregnet til 6%, betyr dette ei realrente på 4,5% - altså en klar renteskjerpning i forhold til 1981. Og husk: Renteøkninga i 1981 ble oppfattet som ei kraftig forverring av Husbankbetingelsene. Bygningsarbeiderforbundet har krevd at renta settes ned til 8%.

312 flere medlemmer i 1984.

Medlemmene og partiorganisasjonen er sjølsagt et nøkkelledd når partiet skal drive "4 års kamp mot de blå" - og en god valgkamp. Det indre liv og medlemsutviklinga blir også en **målestokk** på hvordan partiet står seg. Vi skal se nærmere på medlemsutviklinga, for her vises problemene til Ap klart.

Fra 1982 satte partiet igang med ei vervekampanje som skulle skaffe partiet 50.000 nye medlemmer til 1985, eller et samlet medlemstall på 203.000.

Målsettinga for 1982 var 17.200. Nettoresultatet ble på omlag 12.500. Siden går det verre. Året etter øker medlemsstokken med omlag 6.000. I 1984, året før valget, var netto-tilgangen **312 medlemmer**. I stedet for 203.000 medlemmer står de igjen med 172.000 (derav 50.000 kollektive medlemmer) - altså 31.000 mindre en de hadde satt seg som mål.

Det mest interessante er jo at partiet virkelig trår til det første året etter valgnederlaget, for så å dabbe av fullstendig mot slutten. Fylkesoversikten for 1983 og -84 viser at Ap gikk ned i medlemstall i 10 av landets fylker, og at et fylke sto stille.

Her kan en virkelig snakke om ballongen som sprakk - eller for å omskrive deres eget motto: 4 års kamp i det blå!

Medlemsutviklingen i AP fra 1983 til 1984.

<u>Fylke:</u>	<u>1983:</u>	<u>1984:</u>
Østfold	11.088	12.367
Akershus	10.935	10.117
Hedmark	15.507	14.254
Oppland	13.635	13.044
Buskerud	8.802	9.078
Vestfold	7.778	7.964
Telemark	7.308	7.757
Aust-Agder	3.355	3.299
Vest-Agder	3.368	3.230
Rogaland	7.013	6.628
Hordaland	9.255	9.255
Sogn og Fjord	5.262	5.211
Møre og Roms	6.067	6.225
Sør-Trøndelag	10.014	10.144
Nord-Trøndelag	5.591	5.683
Nordland	10.192	9.845
Troms	5.547	4.799
Finnmark	3.898	3.757
Oslo	28.181	29.451
<u>SUM</u>	<u>171.796</u>	<u>172.108</u>

ARBEIDERPARTIET - DØDT SOM REFORMPARTI.

Til nå har vi beskrevet noen av de problemene Ap har; problemene i fagbevegelsen, problemene med velgeroppslutninga, og problemene med rekrutteringa. Etter min mening ligger noe av hovedforklaringa til disse problemene i at **partiet er dødt som reformparti.**

Opprør mot Gro!

Dette var Dagbladets oppslag med krigstyper under Ap-landsmøtet i slutten av mars i år. Opprøret besto i at Reiulf Steen foreslo å senke pensjonsalderen fra 67 til 65 år, mens programkomiteen hadde foreslått å innføre fleksibel pensjonsalder fra fylte 64 år.

En kan jo undres over at et sånt forslag fikk karakteristikken **opprør** i Dagbladet, men reaksjonene og de knallharde utkjørene fra Brundtland og partisekretær Leveraas tyder på at overskriften like gjerne kunne ha vært formulert av partiledelsen.

Hvis vi skal forstå bevegelsen; grunnen for et sånt kjøp, er det nødvendig å gå grundigere til verks.

Einar Olsen: Ap trenger et linjeskifte.

APs problemer er på en glimrende måte beskrevet i en artikkel disponert i A-pressen, Einar Olsen, skreiv i Arbeiderbladet 6. mars - 14 dager før landsmøtet. Han tar utgangspunkt i Willochs refreng om at "nu går alt meget bedre" og spør; Men hva er det som går bedre.

Artikkelen har tittelen "For Norge - mot nordmenn". Han slår fast at **bedriften Norge** går bedre, men at **de som bor og arbeider i bedriften**, de har fått det verre. Sjøl om han skjønner forholdene under Ap-regjeringene, nærmer han seg agitatoriske høyder når han beskriver situasjonen i Norge i dag:

"Tidligere hadde vi boligkøer og realtvt rimelige bo-priser. Nå har vi skyhøye bo-priser, men ingen boligkøer. Slik løser bedriften Norge sitt boligproblem, men den enkelte nordmann har man ikke løst noe problem for. Man har tvert om skapt nye.

Tidligere hadde vi sterk prisvekst, men folk hadde stort sett råd til å kjøpe det de trengte. I dag har vi meget lav prisvekst, men folk har ikke råd til å handle.

Før var det nærmest umulig å oppdrive lån til forskjellige bruksformål. I dag kan man låne nesten det man ønsker. Nå tør bare folk ikke å låne penger lenger fordi de ikke har råd til å betale renter og avdrag.

For bedriften Norge er det selvsagt en fordel å få vekk de ulønnsomme skipsverftene, gruvene og hva det ellers måtte være. Men det er ingen fordel for dem som blir arbeidsledige, ei heller deres familier."

Han pøser på med flere eksempler, og konkluderer slik:

"Opposisjonen, dvs. arbeiderbevegelsen i vårt land har åpenbart latt seg blende av Kåre Willochs måte å håndtere økonomiske problemer på. Det skal man ikke undres over. I Sverige gjør Feldt og Palme det likedan. **De svenske sosialdemokratene står i dag fjernt fra arbeiderbevegelsens idegrunnlag i sin økonomiske politikk.**

I vårt land bør vi ikke konkurrere med Regjeringen på Regjeringens premisser.

- - - - -

Det er gått galt et sted når Norge er rikt, men nordmenn er fattige. Derfor må arbeiderbevegelsen foreta grunnleggende endringer i den politikk som nå føres, ikke bare korrigere kursen. Det kan Regjeringen selv gjøre, og det kommer den kanskje til å gjøre, simpelthen fordi en kurskorrigering fra opposisjonens side ikke er nok til å vinne et valg."

Einar Olsen har altså gjort seg til talsmann for et grunnleggende linjeskifte i Aps politikk - og ut fra eksemplene og beskrivelsene av Høyre, er det ingen tvil om at han mener "til venstre". Han forfekter altså ei utvikling av Ap i mer radikal reformistisk retning. Hva dette betyr i konkret politikk, det står ennå igjen å se.

Ikke alene.

Einar Olsen står ikke aleine, han målbærer utvilsomt oppfatninga til sterke strømninger i og rundt partiet. Men disse strømmingene, som Reulf Steen - ihvertfall inntil videre - står som representant for, er ikke sterke nok til å utfordre den ledende kjerna i partiet. Denne

venstresida har noe nedslag i Oslo og Akershus Ap, blant A-kvinnene, i deler av fagbevegelsen og AUF.

Politisk sett har Reiulf Steen markert seg spesielt på utenrikspolitikken, atompolitikken, og områdene media, kultur og forskning - og han har på mange måter stått for en offensiv fra Ap-hold inn i disse miljøene, som på mange måter er oponionsdannende. I disse miljøene finnes det også et godt samrøre mellom Ap-medlemmer og SV'ere.

Den økonomiske politikken.

Reiulf Steen og denne venstresida har i liten grad konsentrert seg om **den økonomiske politikken**, . I stedet har hovedvekta blitt lagt på utenrikspolitikken og mer ideologiske spørsmål. Dette har vært områder de kunne sloss på med realtvt stor støtte i partiorganisasjonen - og uten å komme opp i et uoverstigelig motsetningsforhold til maktkjerna i partiet.

Reformpartiet framfor noe.

Det er min oppfatning at styrken og innflytelsen til Ap ligger i at partiet gjennom flere tiår var i stand til å gjennomføre nødvendige sosiale reformer. Disse reformene fungerte som "et smøremiddel" for kapitalismen helt til de ville streikenes tidsalder i begynnelsen av 70-tallet. Men alt dette skjedde i en periode med nesten kontinuerlig konjunkturoppgang. Da krisa satte inn for alvor ble det jamt slutt.

Einar Olsen har helt rett sier at Ap nå framstår som et korrektiv til Høyres økonomiske politikk - og ikke er et alternativ.

1978 - motkonjunkturpolitikken spiller fallitt.

Fra 74/75 betrakter Ap-regjeringa krisa som kortvarig, og forsøker å unngå virkningene av dette med å pumpe opp statsutgiftene. Utgiftsøkninger til den offentlige sektoren og subsidier til utsatt industri skulle bringe landet over kneika.

Denne satsinga hadde også ei viktig politisk side. Nederlaget i EEC-avstemminga hadde gitt partiet en alvorlig knekk, noe som avspeilte seg både i et alvorlig tilbakeslag i valg, i et drastisk medlemstap, og i et stormløp mot det kollektive medlemssakpet i partiet. Denne politikken hadde også som mål "å kjøpe tilbake" det tapte.

I 1978 bryter Nordli-regjeringa med denne linja. Krona devalueres med 8%. Det innføres pris- og lønnsstopp for 1 1/2 år. Det gies beskjed om at det ikke er rom for verken reformer eller reallønnsøkninger, - at statsutgiftene skal ned og konkurranseevnen bedres.

For Arbeiderpartiet var dette ei dramatisk endring, og markerte at partiet ikke lenger var "Reformpartiet". Om de påfølgende regjeringer, enten de nå har vært ledet av Gro eller Kåre, kan en si at de har styrt etter den samme lesten som Nordli laget i 1978.

Et politisk vakum.

En kan hevde hva en vil om krisepolitikk, men det faktum at det rammer arbeidsfolk og den "vanlige kvinne og mann" er ubestridelig. Det går ikke an "å omstille industrien" under kapitalismen uten at folk mister jobben, det går ikke an å heve egenandelene i helsevesenet uten at folk merker det, det går ikke an å heve boutgiftene enormt uten at dette fører til protester.

Sjøl om den storstilte kampanja for å innbille folk at de hadde levd over evne, og at vi måtte ta tæring etter næring, hadde et visst gjennomslag ei tid, har ikke dette greid å holde protestene nede.

Ap har til en viss grad greid å holde hodet over vann fordi de hadde tradisjonene med reformer, og fordi de lanserte nedskjæringene med en bedre sosial profil enn Høyre. En av styrkene til Ap er sjølsagt også evnen til å holde LO i fro.

Så lenge overskuddene på statsbudsjettet ble brukt til å nedbetale den statlige utenlandsgjelda med rekordfart, kunne politikerne også til en viss

grad legitimere nedskjøringspolitikken. Men når gjelda var nedbetalt i 1984, og når valuta-reservene når opp i astronomiske summer (90 milliarder på slutten av 1984 - beregnet ut fra en dollarkurs på 8 kr), samtidig som utenrikshandelen går med store overskudd, har det blitt vanskeligere og vanskeligere å forsvare denne politikken.

Mens RV^{i 1981} og si var aleine om å kreve innenlands bruk av oljepengene, er det nå stadig flere organisasjoner og grupper som begrunner sine krav med at oljepengene kan brukes.

Dermed har også kravene til endringer av den økonomiske politikken økt i styrke, men uten at dette gjenspeiles i Aps politikk

Landsmøtet i Ap var jo en sammenhengende advarsel mot å vedta for kostbare reformer. I høst og i vår har da også partiledelsen mottatt den ene advarselen etter den andre fra deres folk i finansdepartementet, og de har sjøl fulgt opp med å reise rundt i partiorganisasjonen for "å dempe forventningspresset".

Som statsbærende parti i det kapitalistiske og kriserammede Norge har de knapt noe alternativ, men dette fører på andre siden til et politisk vakum. De har problemer med "å selge en vare folk allerede har" - for hvem vil kjøpe samme varen to ganger. Velgertilgangen svikter og entusiasmen i medlemsstokken synker. Dermed greier de heller ikke å fange opp den voksende protestbevegelsen blant folk.

"Ny vekst for Norge"

Dette er mottoet i Arbeiderpartiet arbeidsprogram. Dette programmet preges av at forholdene skal legges til rette for styrking av norsk industri gjennom omstillinger, oppretting av fond for oljepengene og satsing på utenlandsetableringer og styrket norsk imperialisme.

Når det gjelder sosiale reformer, lønn og folks personlige økonomi, er mangelen på konkret utforming av programpunktene helt påtakelig. I avisene har Gro Harlem Brundtland begrunnet dette med at "hun ikke vil binde opp statsrådene på forhånd"!

Det utsendte forslaget preges av at noen folk har skrevet om Aps syn på forskjellige temaer, mens det er helt andre som har formulert "kravene". Kvinnepunktet er et slikt eksempel. Beskrivelsene er gode - programpunktene elendige.

Mange endringsforslag.

De innkomne forslagene til arbeidsprogrammet besto av 270 tettekrevne A-4-sider, og svært mange av dem inneholdt konkrete forslag, f.eks.:

- Realrenten på Husbanklån skal aldri være mer enn 2-3% (Realrente er lånerente + prisstigning.)
- Opphev innvandringsstoppen
- Fjern egenandelene i helsesektoren
- Gjennifør retten til 6 egenmeldinger i året
- Mindre lønnsomme bedrifter opprettholdes inntil mer lønnsom virksomhet er etablert.

I forslaget heter det f.eks. om lukningsvedtektene:

"Arbeide for mer fleksible åpningstider i varehandelen, samt for offentlige og private tjenester og kulturtilbud."

Lesja og Dovre Arbeiderparti kvitterer med å forslå:

"Punktet strykes. Begrunnelse: Dette er Høyrepolitikk."

Slik kunne det ramses opp en rekke eksempler, men dette er nok for å vise at kravene finnes og at grasrota ønsker konkrete formuleringer. Men partiledelsen har satt det de rår over på partikontoret og i departementene til å regne på alt "vi ikke har råd til" - og det har derfor vært viktig å demme opp mot reformiver og forventningspress i lokalavdelingene.

Opprøret mot Gro - i nytt lys.

Ved å reise sitt forslag om sette ned pensjonsalderen med to år, utfordret Steen partiledelsen på den økonomiske politikken. Partiledelsen slo derfor hardt til både for å sette Steen på plass, og for å demme opp mot at andre delegater skulle fremme noen av de andre reformforslagene som var kommet fra organisasjonen. Kjøret mot Steen la da også, meget effektivt, ei munnkurvstemning over landsmøtesalen.

SAMARBEIDE ELLER KONFLIKT?

For nøyaktig 2 år siden hadde Finn Lied en stort oppslått artikkel i Aftenposten under overstående tittel. I motsetning til de rådende kreftene i partiet hadde han greid å sette fingeren på det som kommer til å blir prøvesteinen for Ap i de nærmeste årene.

Finn Lied har skjønnt at den økonomiske krise og de storstilte planene om omstilling av norsk industri kommer til å avføde store konflikter. Han sier: "Det er nemlig veksten som har vært og er det **sosiale smøremiddelet** i vårt demokratiske system, fordi de fleste av oss har følt og erfart framgang. Veksten har vært ei forutsetning for å utløse sosiale spenninger. Dette vil ved lav og ingen vekst endre seg, og motsetningene og interessekonfliktene vil nødvendigvis komme langt sterkere fram enn tidligere."

Lieds svar er konsensus, eller samforstand, eller en slags sosial kontrakt. Denne sosiale kontrakten skal gå på tvers av partier og interesseorganisasjoner for å sikre vekstrkraften og konkurranseevnen til norsk industri. Han sier at hans "personlige syn er at de tiltak og avgjørelser vårt land står overfor i de nærmeste år, vil bli så vanskelige og få så omfattende konsekvenser at det er et spørsmål om de simpelthen er realiserbare hvis halve folket er i skyttergravene, det vil si hvis det ikke etableres en bredere samforståelse, konsensus på tvers av partier og organisasjoner."

England - Norge.

Den ett år lange gruvestreiken i England setter Lieds artikkel inn i et svært interessant perspektiv. Allerede ett år før streiken kritiserte han Margareth Thatchers fnysende avvisning av konsensuspolitikken. Thatcher hadde avvist konsensusideene med følgende kraftsalve:

"Hva er konsensus? En politikk ingen er uenige i og ingen enig i. En oppgivelse av alt en tror og vil kjempe for. Når er en kamp vunnet under et slikt banner?"

-- Velformede men neppe kloke ord, sier Lied, og tilføyere at henne påstander er "riktige i den forstand at konsensus ikke representerer en heroisk politikk. Den er i all enkelhet en seier for det sunne folkevett, og hva er alternativet?"

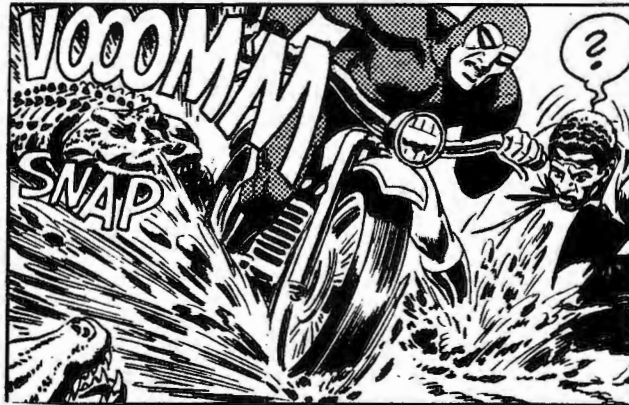
Alternativet var altså en kjempekonflikt der hundretusener skulle konfronteres med Thatcher-regjeringens linje for omstilling av den engelske industrien.

For akkurat som Willoch og Brundtland først og fremst er opptatt av hvordan butikken Norge greier seg, så er Thatcher opptatt av hvordan butikken England greier seg. Også hun skjønner at betingelsen for at britisk industri skal kunne holde konkurransevnen oppe, er at de gjennomfører ei storstilt omstilling av industrien.

Betydninga av gruvestreiken lå først og fremst i at den reiste kampfanen mot det engelske borgerskapets industristragei, i at den var så omfattende, så langvarig og så hard. For Thatcher ble det helt avgjørende å slå ned gruvearbeiderstreiken - og midlene ble deretter: Intensiv bruk av politi, arrestasjoner, portforbud, storstilt pressehets, blokkering av Parlamentet o.s.v.

I løpet av denne kampen ble motsetningene i Labour skjerpet og ledelsen i både LO og Labour kom på kollisjonskurs med Arthur Scargills linje.

Men også her hjemme utløste streiken motsigelser i Arbeiderpartiet. Mens Arbeidsmannsforbundet dreiv ei storstilt innsamlingskampnaje til gruvearbeiderne, kjørte Arbeiderbladet i perioder hysteriske angrep på streiken og Scargill.

Mer enn klassesamarbeid.

Lieds stragegi er mer enn det vi oppfatter som den tradisjonelle klassesamarbeidslinja. Den har mer karakter av den politikken som preget Fellesprogrammet av 1945. Her er det snakk om nasjonal krise og ekstraordinære forhold. Arbeidsfolk skal bindes opp til å godta omstillingene mot at borgerskapet unnlater å gå til konfrontasjon a la gruvestreiken i England.

Problemet Ap står overfor er at partiet skal administrere den norske kapitalismen samtidig som dette rammer arbeidsfolk. Dette kommer ikke til å skje uten konflikter og uten at motsetningene i Arbeiderpartiet skjerpes.

Jeg er helt overbevist om at motsigelsene i Ap kommer til å bli skjerpet kraftig - antagelig i løpet av få år. Dette skjer ikke først og fremst fordi noen vil det, men fordi krisa og klassekampen kommer til å tvinge det fram. Etter min mening er det Finn Lied som har formulert det klareste alternativet for borgerskapets politikk i åra framover. Denne politikken har stor oppslutning i Ap- og LO-ledelsen. LOs krav - eller retter sagt - mangel på krav ved minioppgjøret i år, tyder på at konsensusideologien har utviklet seg svært langt.

Etter Statoil-forliket og det utenrikspolitiske forliket i fjor vår rykket daværende AUF-leder, Egil Knudsen, hardt ut mot denne linja. Gro Harlem Brundtland har også til oppgave å holde partiet sammen, og det er derfor et spørsmål om Ap med det første kommer til å ta kampen for ei åpen konsensus-linje.

Mitt inntrykk er at "venstresida" i Ap i dag er svært uensartet, ikke har noen faste bastioner, og sletts ikke utgjør noen organisatorisk del av partiet. Men "personalunionen" mellom deler av SV og deler av Ap kan skape en ny AIK-konstellasjon, der spørsmålet om den økonomiske politikken får en sentral plass. Derfor er det høyst sansynlig, spesielt dersom Ap taper valget, at disse motsetningene kommer mye sterkere fram på Aps neste landsmøte.

Del godene med SV.

I forhold til Ap står SV for en mer radikal fordelingspolitikk. Med landsmøtemottoet "Del godene" har SV tatt det endelige og åpne skrittet inn i reformismen - noe også de politiske kommentatorene benyttet sjansen til å understreke etter SV-landsmøtet. Denne politikken uttrykker et farvel til klassekampen og ei understrekning av statens rolle for å sikre ei rettferdig fordeling. Politikken blir derfor definert som noe SV-representantene skal ta seg av, eller som det sto i Ny Tid etter landsmøtet: "SV kjenner ansvar for utjamning, og vil gjøre det beste for alle de svakeste gruppene i samfunnet, så får velgerne på valgdagen finne ut om de skal gi sin stemme til SVs reformiver."

SVs akhilleshæl er forholdet til Ap. Ved å fokusere så sterkt på nødvendigheten av ny Ap-regjering og ønsket om samarbeid, undergraver de

også betydninga av at de er et eget parti med egne lister, og de gir sin tilslutning til den politikken Ap fører - om enn halvhjertet. Dermed legger de hodet på hoggstaben og ber om hugg.

Mulighet for RV og AKP(m-1)

AKP(m-1) er den eneste krafta i fagbevegelsen som representerer en helhetlig og enhetlig kritikk av sosialdemokratiets rolle. Sjøl om opposisjonen mot AP- og LO-ledelsen linjer er svært brei, er det bare AKP(m-1) som representerer ei organisatorisk kraft. Dette gjør partiet farlig som utfordrer til Aps hegemoni. Det er derfor høyst sansynlig at den kampanja mot AKP(m-1) som vi har sett visse tegn til i det siste året, kommer vokse i styrke. I landsmøteoppsummeringa i VG 25.mars gies det også klart uttrykk for at ei slik kampanje er på trappene.

I valget kommer vi til å bli de eneste som står uavhengig av blokkene i norsk politikk. Dette må vi holde på. Etersom Høyre stort sett er avslørt i de gruppene der vi ønsker å hente stemmer, mens folk har illusjoner om Ap, blir det svært viktig å reise kritikken mot nettopp sosialdemokratiet.

I forspillet til valget har det blitt lagt stor vekt på ansvarlighet og på regnestykker. Jeg er sikker på at angrepene på RV kommer til å bli uvanlig skarpe på disse områdene i den mer intense delen av valgkampen.

Her er det viktig å vise at klasseinnholdet i politikken ,drive systemkritikk av kapitalismen, og holde fram sosialismen som alternativet. Hvis ikke kommer vi i den situasjonen at vi blir de som roper høyst om reformer, i stedet for å være de eneste som snakker om system.

OM DNA's VELGERGARANTI

KAPITEL 1

INNLEDNING

1.1 GENERELT

I denne artikkelen skal vi ta for oss DNA's "velgergaranti". Dette vil vi gjøre gjennom å se på hva som er det reelle innholdet i selve "velgergarantien". For det andre gjennom å sette dette innholdet i sammenheng med andre DNA-dokumenter eller utsagn, og for det tredje ved å sette denne "velgergarantien" opp mot den økonomiske og politiske utvikling som en i dag kan se.

Denne analysen bygger i hovedsak på arbeid utført av Kjersti Ericsson og Peder Martin Lysestøl. Det er i hovedsak de som har foretatt analysene som dette arbeidet prøver å sy sammen. Beskrivelsen av hvordan den økonomiske utviklinga forventes å bli de nærmeste åra er i hovedsak hentet fra "Økonomiske Analyser", nr 1 - 1985, "Økonomisk utsyn over året 1984". I tillegg til "velgergarantien" har vi brukt DNA's program "Ny vekst for Norge", samt en del sitater fra sentrale DNA-politikere.

Den som i denne artikkelen leter etter en helhetlig vurdering av DNA's politikk, og spesielt deres forslag til økonomisk politikk, vil lete forgeses. Denne artikkelen har ikke som mål verken å beskrive hele DNA's politikk, eller alle sider ved den gigantiske industri rasing/omlegging som i dag finner sted. Hensikten er ene og alene å vise hva som er det reelle innholdet i DNA's "Velgergaranti".

1.2 DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGA 1980 - 84

På bakgrunn av olja, den nye teknologien og olje og skipsfartskrisa tidlig i 70-åra ble den økonomiske politikken som hadde vært ført i Norge fra krigen lagt om omkring 1977-78. Peder Martin Lysestøl forklarer årsakene til denne omlegginga slik:

"Fra 1970/71 slo krisetendensene inn i internasjonal økonomi. I Norge fikk vi den første store krisa fra 1975/76. Forståelsen av at dette ikke bare var vanlige konjunktursvingninger fikk borgerskapet først gradvis. I 1978 gjorde DNA det klart at borgerskapet sto overfor **en ny virkelighet**: Den økonomiske veksten

i verdensøkonomien var svakere. Konkurransen på verdensmarkedene var sterkere. Samtidig hadde Norge siden 1972 vært en stadig større oljeeksportør. Det var DNA som lanserte: En ny økonomisk politikk(i 1978).

Det norske borgerskapet måtte ut, fra sine profittinteresser, se virkeligheten i øynene:

Arbeidsløsheten i OECD-området:

Før 1974: 2,2 %

1975-1980: 4-5 %

1980: 8-9 %

I dag : ca. 10 %

Arbeidsløsheten var på et nivå 4 ganger over nivået fra de "gode" åra.

Økonomisk vekst i OECD-landa:

1960-74: 4.9 %

1974-80: 3.2 %

1980- : omlag som forrige periode.

Veksten i OECD/Europa har vært en god del lavere.

Veksten i Norge:

1974-80: ca. 4 %

1980-84: 2,4 %

I forhold til "de gode åra" er veksten omlag **det halve**. Perspektivanalyse til regjeringen (NOU 1983:37) antar at fram til år 2000 vil veksten i BPN ligge på 2-3 % pr. år."

Videre kan vi forklare denne omlegginga på mange måter. For det første ut fra god gammel Marxisme om at kapitalen flytter dit den forrenter seg best, det vil i dagens Norge si til Olje sektoren og til investeringer i ny teknologi.

I tillegg til dette kommer de enorme rikdommene Norge som nasjon fikk som resultat av oljefunna i Nordsjøen. Oljesektoren utgjorde i 1984 18,4 % av Brutto Nasjonal Produktet (BPN), dvs. ca. 82 milliarder kroner. Denne andelen av BPN har steget voldsomt i de siste åra. i 1979 utgjorde den ca.9% av BPN.

Disse verdiene, som er skapt av arbeidsfolk i Norge, ønska borgerskapet å disponere for seg sjøl, til sine formål. Derfor har de lagt opp en politikk for å sikre seg størst mulig del av denne rikdommen, og denne har de satt ut i livet. Resultatene av denne er som følger:

- Fra 1979 til 1980 økte eierinntektene med 55%, 25 % utenom olja.
Reallønna sank med 1,4 % to år på rad.
- Fra 1983 - 1984 økte eierinntektene med 17,5%.
Reallønna steig med 1,5 %
- Driftsresultatet som andel av faktorinntektene (grovt sett verdiskapninga min anm.) er nå 35,4 %, som er den høyeste andelen siden 1961.
(henta fra økonomisk utsyn)

I DNA's program "Ny vekst for Norge" er hovedstolpene i den økonomiske politikken uttrykt slik:

1. "Arbeiderpartiet mener det er nødvendig med betydlige omstillinger i næringslivet"
2. "Statlig innsatts skal økes for å få igang teknologisk fornyelse i eksisterende bedrifter"
3. " Det viktigste for norsk næringsliv er at vi er med på den internasjonaliseringen som vil foregå i årene fremover"

Disse tre hovedstolpene, omstilling, rasjonalisering og internasjonalisering, er ikke originale tanker. Slik tenker de fleste borgelige partier i Europa i dag. Problemet for borgerskapet i dag er at det går for sakte.

For vanlige folk har resultaene av denne politikken vært reallønnsnedgang siden 1977, nye og høyere egenandeler i helsevesenet, Svekking av sjukelønnsordninga, boligdyrtid, økning i sosiale problemer, nedlegging av arbeidsplasser, arbeidsløshet osv., osv.

Det er viktig å huske på, og være klar over at dette ikke er "Gro" eller "Kåres" politikk, men både Gro og Kåres politikk. Omlegginga av politikke ble foretatt av DNA og er videreført av Høyre.

1. DNA la opp strategien for verftsindustrien (privat sektor)
2. Høyre har fulgt opp ved å utvikle en strategi for nedbygging, slanking,

oppdeling og privatisering av den **statseide industrien**. I den forbindelse er Syd-Varanger et eksempel

Det var DNA som innførte systemet med egenandeler, som i dag videreføres av Høyre.

1.3 PROGNOSE FOR DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGA DE NÆRMESTE ÅRA.

Om dette sier "økonomiske analyser":

"Også framover vil utviklingen i norsk økonomi i stor grad være avhengig av de internasjonale konjunktorene. Her er utsiktene ikke særlig lyse" (s. 50).

Disse er beskrevet slik:

"Konjunkturoppgangen i den vestlige verden har nå vart i nær to år. Dette er omlag like lenge som de to foregående konjunkturoppgangene i 1975-76 og 1978-79 varte. De vanlige symptomene på en sen fase av en konjunkturoppgang synes å prege situasjonen, i de fleste land" (s.9).

Og videre

"Enda prisstigningen er blitt betydelig redusert de siste årene og arbeidsløsheten er rekordhøy og økende, prioriterer alle de større vesteuropeiske land fortsatt en demping av prisstigningen framfor nedgang i arbeidsløsheten på kort sikt." "..arbeidsløsheten, som i første halvår 1984 lå på et rekordhøyt nivå; 18,7 millioner personer - eller 10,9 prosent av arbeidstyrken (i OECD-landa, min anm.) - var da **registrert** (min uth.) som arbeidsløse." (s. 11)

Og til slutt:

"Om produksjonsveksten i Vest-Europa blir så svak som antatt av OECD, kan arbeidsløsheten ventes å øke videre og nå et rekordhøyt nivå i første halvår 1986. Etter OECD's siste prognoser vil det da være 20 1/4 millioner arbeidsløse i Vest-Europa, dvs. opp mot 12 prosent av samlet arbeidstyrke,.....; **hver fjerde ungdom under 25 år vil ventelig være**

arbeidsløs.(min uth.) (s. 11)

En åpnere norsk økonomi som er mer var for internasjonale konjunkturer og en forventet økonomisk stagnasjon er hva vi har å se fram til. Der er innafor denne politiske historia og disse økonomiske perspektivene vi må vurdere DNA's "velgergaranti".

KAPITEL 2

DNA's "VELGERGARANTI"

2.1 DNA's LØFTEPOLITIKK

DNA er et tradisjonsrikt parti. Også når det gjelder løfter. Vi skal ikke her analysere hvilket parti som er det værste i å gi løfter. Høyre har sine svin på skauen, hvem husker ikke skatte-løftet fra 1981 ?

DNA ønsker å framstille seg som et troverdig parti. Dette kommer til uttrykk både i form av deres uttalelser og deres "politiske regnskap" og "velgergarantier". I 1977 gjorde DNA et stort poeng av at en skulle kunne stole på deres løfter.

**MAN SKAL KUNNE STOLE PÅ
ARBEIDERPARTIETS PROGRAM**

(fra DNA's valgavis: "Valg 77")

Valgløftene fra 77 og deres gjennomføring er oppsumert slik i VG (18/6-85):

"I 1977 lovet AP-regjeringen 100 000 nye barnehageplasser. Resultatet ble 22 000.

Ikke nok med det. Minstepensjonistenes disponible realinntekt skulle øke med 6 prosent i året, men økte bare med halvparten. Veksten i brutto nasjonal produktet skulle bli 25 prosent i perioden, men ble bare 14. De kommunale investeringene skulle øke med 26 prosent, men gikk ned med 2 prosent. Mens tallet på arbeidsplasser i industrien ikke skulle avta i perioden, ble resultatet at

vi tapte 20 000 industriarbeidsplasser."

Dette sier noe om DNA's troverdighet. Denne kunnskapen, disse erfaringene, må vi ha i bakhodet når vi skal vurdere løftene DNA kommer med i dag.

2.2 HVA "VELGERGARANTIEN" SIER

En garanti er et ord som i befolkninga har god klang. Når en vare er garantert, setter en store forventninger til varen, en forventer og krever at den holder hva den lover. Det være seg garantier for holdbarhet eller kvalitet. I tillegg har de fleste garantier også forutsetninger. En må behandle varen på bestemte måter, garantien dekker ikke alle eventualiteter. Politiske garantier har det til felles at de alltid har innebygget økonomiske forutsetninger.

Før vi nå går løs på å analysere DNA's "velgergaranti" skal vi derfor legge denne fram i sin helhet, sammen med forutsetningene DNA har gitt tilkjenne i behandlingen av regjeringens langtidsbudsjett. DNA garanterer følgende:

"En arbeiderpartiregjering garanterer:

1. Redusere ledigheten til under 30.000. I løpet av fire år skal det skaffes arbeid til 150.000 flere. Ungdom under 20 år skal ha lovfestet rett til arbeid eller utdanning.
2. Fordoble antallet nye barnehageplasser til 10.000 i året. Svangerskapspermisjon med lønn økes fra 18 til 30 uker. Barnetrygden økes sterk. Ordningen med ekstra barnetrygd for aleneforeldre gjeninnføres.
3. Senke rentene og øke nedbetalingstiden i Husbanken fra 30 til 40 år. Særskilt lån på 100.000 til unges første bolig.
4. Stanse planene om privatisering av sykehus. De 2.500 tomme sykehussengene tas i bruk. Utbygging av sykehjem tredobles. Helsetilbudet og eldreomsorgen gjøres bedre, med mer penger til fylker og kommuner
5. Retten til pensjon fra 64 år for yrkesaktive. Den alminnelige pensjonsalderen senkes til 66 år.

DETTE KAN NORGE KLARE. DETTE HAR VI RÅD TIL. HVIS VI VIL. SKAL VI IKKE SATSE PÅ FRAMTIDA?"

I tillegg har Gunnar Berge staket opp disse sakene for DNA i regjeringsposisjon:

- Styrke næringslivet, slik at vi ikke blir for avhengige av oljeinntektene. Til dette har vi lagt opp til i perioden å bruke 10 milliarder kr. til forskning og utvikling innenlands og 10 milliarder til internasjonalisering av norsk næringsliv.
- Næringspolitikken vil bli effektivisert gjennom en sammordning av statlige virkemidler og økte muligheter for tiltak på fylkes og kommuneplan.
- En vesentlig styrking av kommuners og fylkers økonomi og bedre nasjonal planlegging og samordning for å redusere sykehuskøene og bedre helsetilbudet.
- Vesentlig økt innsats i kultursektoren for å verne om nasjonale verdier og gi større opplevelser og livsstandard for den enkelte. Hele tippeoverskuddet skal gå til finansiering av idrettstiltak.
- Endelig støtter vi kravet om lik normalarbeidstid på 37,5 timer pr. uke.

Og forutsetningene, som kommer fram i DNA's alternative langtidsprogram og gjennom uttalelser i media er som følger:

- En økonomisk vekst som i perioden skal gi en verdiskapning som er 33 milliarder større en det som Wiloch-regjeringa legger til grunn for sine forslag i langtidsprogramet (denne er beregnet til ca. 45 mrd).
- Moderasjon i lønnsoppgjørene
- Økning i folketrygdsavgiften

2.3 OM FORUTSETNINGENE

Den første forutsetningen er en forutsetning om økonomisk vekst som de fleste fagøkonomer er meget skeptiske til. Dette bl.a. fordi en forventer en økonomisk stagnasjon i den vestlige økonomien i de nærmeste åra. OECD anslår sjøl at volumveksten i

OECD som sådan vil synke fra 4 og 3/4 % i 1984 til 2 2/3 % i første halvår 1986 (Økonomiske analyser, nr. 1/84, side 12). Dette sammenholdt med at norsk økonomi planlegges og reelt blir mer konjunkturutsatt, gjør at denne enorme ekspansjonen må taes med en meget stor klype salt.

Det er en forutsetning som er skreddersydd for "endrede økonomiske forutsetninger". Dette er et argument som ofte blir brukt. Nå sist av Østfold DNA, som gikk bort fra valgløftene sine om å opprettholde fødestuene (et løfte de vant valget på i 1983) p.g.a. endrede økonomiske forutsetninger.

Den andre forutsetningen, om moderasjon i lønnsoppgjørene er sammenholdt med DNA's forventede økonomisk ekspansjon mildt sagt sensasjonel. Dersom forutsetning nr. 1 holder, og målsetningen om ikke å øke kjøpekraften holder, betyr dette at lønsmottakerne overlater vell 50 milliarder til stat og borgerskap. Dette framkommer ved at DNA legger opp til at verdiskapninga i Norge i perioden skal øke med omlag 50 mrd (forutsetning 1) samtidig med at kjøpekraften ikke skal gå opp (forutsetning 2). Dette betyr at stat og borgerskap sjøl overtar disse verdiene. I tillegg skal de få 10 mrd. av utenlandsformuen til forskning og utvikling. Sannelig en forutsetning etter borgerskapets smak !

Den tredje forutsetningen er en forutsetning om at arbeidsfolk sjøl skal betale senka pensjonsalder og eventuelt andre "velferdsgoder".

Ingen hadde kjøpt ei vannrett klokke under forutsetning av at den måtte holdes unna vann. Det er irealiteten hva DNA prøver å selge. De forutsetter at Norge skal få en enorm økonomisk ekspansjon, at utbygtinga skal øke og at arbeidsfolk skal betale ev. reformer sjøl. Hele den økonomiske ekspansjonen skal komme borgerskapet til gode. Det en kan oppleve med disse forutsetningene er:

- Ingen reallønnsøkning
- Økning i folketrygdavgiften
- Ingen senking av pensjonsalderen eller forkortelse av arbeidshagens lengde.

p.g.a.

- "Endrede økonomiske forutsetninger"

KAPITEL 3

DE ENKELTE LØFTENE

Vi vil i dette kapitlet gjennomgå både "velgergarantien" og de andre prioriterte områdene som DNA la opp til i behandlingen av Regjeringens langtidsprogram. Rekkefølgen de er behandlet i er den rekkefølgen de ble presentert i under denne behandlingen.

3.1 Gjennreising av den fulle sysselsettingen.

DNA sier at de legger regjeringens langtidsprogram til grunn for sine beregninger. Anslaget i dette er en årlig vekst i sysselsettinen på 0,7 %. Statistisk sentralbyrå har beregnet at, dersom yrkesfrekvensen for kvinner fortsetter å stige slik som tidligere vil arbeidstyrken vokse med 1,3 % i året fram mot år 2000. Om yrkesfrekvensen derimot ikke endres, ventes arbeidstyrken å øke med 1,0 % årlig, regnet i timeverk.

Dette betyr at regjeringen legger opp til økt ledighet. Og det er dette dokument, disse premissene DNA bygger på. På dette grunnlag er deres utsagn om å redusere arbeidsledigheten meget tvilsom.

Så til selve løftet:

For det første er det interessant å merke seg at 30 000 arbeidsløse defineres som full sysselsetting.

For det andre sier DNA ikke noe om hva de mener med en arbeidsplass. I perioden 1974 til 1980, da DNA hadde regjeringsmakta, økte antall sysselsatte med 255 000, men antall årsverk økte bare med 125 000. Dette betyr at det bare ble et halvt årsverk pr. person. En arbeidsplass kan derfor i DNA terminologi godt være deltids.

For det tredje er opplegget for hvordan arbeidsplassene skal skaffes mildt sagt svevende. I talen sin på LO-kongressen sa Gro Harlem Brundtland at lavere og mer fleksibel pensjonsalder og lik arbeidstid for alle skal skaffe 30 000 ledige arbeidsplasser. Resten må skapes der de ikke er i dag sa hun. Hun regna åpenbart ikke med at arbeidsplasser kan gå tapt (i perioden 1981 til 84 forsvant f.eks. 48 000 arbeidsplasser i privat sektor), her gjelder det bare å plusse på. Og hvordan? Først og fremst i tjenesteytende næringer og i offentlig sektor, sa hun. Det hun sa

om tjenesteytende næringer fortjener å bli sitert i sin helhet, for det sier noe om gehalten av "velgergarantien":

"To av tre arbeidstakere arbeider i dag i tjenesteytende næringer. Den største delen av tjenesteytende virksomhet drives i privat regi. På mange områder ser vi stor behov og store utviklingsmuligheter. Det gjelder innen oljesektoren, sjøfart og konsulentvirksomhet. Tjenester kan også bli et nytt, stort eksportområde, f.eks. innen konsulent- og finanstjenester.

I reiselivsnæringer er det store muligheter som ikke er utnyttet. Norge må markedsføres mer aktivt i utlandet som det fantastiske ferielandet det er. Vi skal arrangere olympiade på Lillehammer i 1992 og Melodi Grand Prix neste år for å få sving på sakene. Vi skal satse på forskning som kan gi bedre produktivitet og markedsføring i de tjenesteytende næringer. I distriktspolitikken skal vi behandle disse næringene på samme måte som industrien når det gjelder muligheter for kapital og støtte tiltak."

At eksporten av skip og borerigger sammen med tjeneste-eksporten gikk tilbake i 1984, at det vel er litt tidlig å si at vi skal arrangere OL skal ikke utdypes her. Men det er interessant at det Gro har å tilby arbeidsløse i Kirkenes, Horten, Sulis og Mo i Rana er konsulent- og finanstjenester, Olympiade, Grand Prix og turisme. Hva med turisthotell på gråberget. Museum på Horten verft og konsulent-firma for finanstjenester i Mo? Tror hun vi skal kjøpe dette ?

3.2 20 milliarder på næringslivets bord.

DNA lover å bruke 10 milliarder til internasjonalisering av norsk industri og 10 milliarder for forskning og utvikling innenlands.

Det er vi i og for seg ikke i tvil om, men hva innebærer det. Har DNA lovt å bruke penger for å sikre Syd Varanger ? Har de lovet å bruke disse pengene for å sikre andre utsatte arbeidsplasser ? NEI. Det er særlig "framtidrettede formål" som skal tilgodesees. Ved forskning. Hvordan forskning? Dette sier de klokkelig nok lite om. DNA har sjøl vært drivende i å bygge ned og underminere forskningen ved universiteter og høyskoler ved sin politikk.

Om dette utspillet (20 milliarder til næringslivet) sier Ivar Hippe i Arbeiderbladet:

"Arbeiderpartiet har lagt 20 milliarder på næringslivets bord, og vil høste storm fra et fingerbitende Høyre. Likevel er det grunn til å tro at gløden fra dette "vågestykket" vil spre seg på grunnplanet. De vil gå ut for å forklare det norske folk at den sosialdemokratiske kapitalismen best styres av de opprinnelige arkitektene."

Gunnar Berge, DNA's finanspolitiske talsmann sier følgende i sakens anledning:

"Et hovedproblem i norsk næringsliv er at vi har altfor mange bedrifter i bransjer som internasjonalt er i tilbakegang, mens vi har få bedrifter i næringer som er i framgang. Derfor er planen (de 20 milliardene) positivt mottatt i næringslivskretser, men dessverre ikke i Aftenposten og blandt regjeringens medlemmer. Det beklager vi"

Hører dere, arbeidere i Mo, Kirkenes og Horten ! Bli dere beroliget ? Slike arbeidsplasser er i næringer som "internasjonalt er i tilbakegang" og må omstilles.

Norsk industri skal internasjonaleseres. Dette skal gjøres, sies det, for å sikre hjemmeværende arbeidsplasser og av solidaritet. Å kalle god gammeldags kapitaleksport solidaritet er et drøyt stykke. DNA forvrenger begreper som internasjonalisme. Når de roper om internasjonalisme mener de sjåvinisme. Når de snakker om solidaritet snakker de om egoisme.

DNA har til dags dato ikke kunnet påvise en eneste norsk arbeidsplass som er blitt sikra gjennom kapitaleksport og "internasjonalisering". Blei arbeidsplassene på Nyland sikra av at Fred Olsen var "internasjonal"? Hjalp TIMEX Aker Verdal ? Er arbeidsplassene i Viking Askim sikra gjennom utenlandsinvesteringene? Syd-Varanger : er arbeidsplassene der blitt trygga gjennom Emden eventyret? **NEI og atter NEI**

DNA's løfte om 20 milliarder på næringslivets bord er kunn en kritikk av Høyre som en for passiv imperialist, og ikke uttrykk for en linje for å bevare og slåss for arbeidsplasser i Norge.

3.3 Sammordning av statlige virkemiddler.

Dette skal i følge DNA gi effektivisering og økte muligheter for tiltak på fylkes og kommuneplan. På hvilken måte? Er erfaringene hittil at dette er sant. Har rammetilskuddsordninga ført til økte muligheter for fylker og kommuner? Nei.

Derimot har det effektivisert statens grep over kommunene. Handlefriheten til kommunene er blitt mindre. Kontrollen er mer effektiv. At DNA skulle være en kampkraft mot dette er lite trolig. Historien deres som forkjempere for den kommunale handlefriheten er et heller trist kapittel. DNA har i de siste åra ikke gjort noe for å slåss mot raseringa av kommune-økonomien. De har underordna seg utvikliga. Eks. fra Østfold taler for seg.

3.4 Sterk Økning av barnehageutbyggingen

Situasjonen når det gjelder barnehagedekking i Norge er i dag den at ca. en fjerdedel av alle barn under 7 år har daghjems plass. Dette er sånn ca. jumboplass i Europa, en plasering vi har hatt lenge. Bare 15% av de eksisterende plassene er heltidsplasser, mens ca. en tredjedel er korttidsplasser under 16 timer i uka. Regjeringas langtidsprogram legger opp til at halvparten av alle barn skal ha barnehageplass ved århundreskiftet, noe de sjøl kaller en "beskjeden målsetting". Dette skulle bety en utbyggingstakt på ca. 6 000 i året. Gro lover en utbyggingstakt på 10 000 i året **ved utgangen av perioden**. Hva som blir den gjennomsnittlige utbyggingstakten er det ingen gitt å si.

Behovsundersøkelser viser at det nå er ca. 150 000 barn som ønsker plass i daghjems plass. De må uansett vente lenge, om det blir Gro eller Kåre.

Skulle en beregne hva som måtte til for å skaffe alle barn daghjems plass, ville vi måtte vente til vi fikk tipp-oldebarn før alle var sikra plass med en utbyggingstakt ala Gro eller Kåre.

"Velgergarantien" sier ikke noe om **hva slags** daghjems plasser som skal bygges. Og det var DNA som innførte sekkebetegnelsen "daghjems plass" om alt fra heltidsbarnehager til korttids barneparker.

"Velgergarantien" sier heller ikke noe om foreldrebetalinga. DNA's forige langtidsprogram forutsatte at den skulle øke, og den økte også

kraftig i DNA's forige regjeringsperiode.

Forige gang DNA lovte 25 000 nye barnehageplasser i året ble det 5 500 i året. Ville du kjøpt bil av en selger med slike løfter og en slik praksis ?

3.5 Utbygginga av eldreomsorgen

"Velgergarantien" lover at DNA **innen utgangen av perioden** vil sikre at en kommer opp i en utbyggingstakt på 1 500 nye sykehjems plasser i året. Dette trenger ikke å bety at DNA's løfter vil føre til flere sjukehjems plasser for perioden som helehet, enn det regjeringen lover.

Selv om vi antar at det blir høyere vil det med denne utbyggingstakten ta 10 år å avvikle dagens kø, dersom behovet ikke stiger, hvilket det vil. Med Regjeringas løfter vil det ta 15 år.

DNA snakker i sin "velgergaranti" om at utbyggingstakten må tredobles for å dekke behovet. Dette er en løgn. For i tillegg til at det ikke vil avskaffe dagens kø før om en generasjon, så tar en ikke hensyn til at behovet vil øke. For det første fordi antall eldre over 80 vil øke med 40 000 fram til år 2 000. For det andre fordi antall eldre vil øke kraftig i forhold til antallet mellom 40 og 60 år. Og det er kvinnene i denne gruppen som utfører omsorgsarbeidet. Det er bare 15% av eldreomsorgen som i dag er offentlig.

3.6 Bedring av helsetilbudet.

Dette punktet er vakt. Det eneste konkrete en har fått fra DNA er at de vil gå imot og stoppe privatiseringa innafor helsevesenet. Dette er vel å bra, men det vesentilge må være å ruste opp det offentlige.

Det var DNA som startet galoppen med økte egenandeler i helsevesenet. DNA går ikke imot rammetilskuddsordninga, som i dag ligger som ei tvangstrøye rundt helsevesenet. De reiser ikke kampen for å bevare og sikre det helsetilbudet som er, men regulerer dette i forhold til "realøkonomiske" realiteter. De har ikke sagt noe om nedskjæringene i retten til å bruke egenmeldinger. I Oslo komune sto de på for å skjære ned på retten de ansatte hadde til å bruke egenmeldinger. Slik dette står er det i all hovedsak tomme løfter.

3.7 Boligfinnansiering

Senking av husbankrenta og økning av nedbetalings-

tia fra 30 til 40 år i husbanken er hva "velgergarantien" lover.

Den sier ikke noe **konkret** om hva renta skal senkes til. Derfor må vi gå ut fra at det ikke er lavere ned en 10,5 % som de sjøl heva den til i 1981, og som de foreslo i alternativt statsbudsjett for 1985. Høyre heva den seinere til 12 %. Dette betyr at vi i dag har en posetiv realrente på 6%, (realrente er grovt regnet rentenivå minus inflasjon) mens det i 1981 var en negativ realrente på 6,1%. Selv med ei rente på 10% vil det i dag være en posetiv realrente på ca. 4%

Momsen på boliger sies det ingenting om i DNA's "velgergaranti". Fram til 1972 blei omsetningsavgiften, og fra 1970 momsen på boliger i sin helhet refundert. Fra 1972 beli denne refusjonen frosset fast til et visst kronebeløp i det såkalte arealtilskuddet, for så å bli endelig fjerna i 1981. Momsen på en bolig utgjør ca. 80 000 - 90 000 kr. Dette betyr enorme inntekter for staten og enorm boligdyrtid for vanlige folk, og sender store skarer til sosialkontorene.

3.8 Økt innsats i kultursektoren

Dette er i seg selv ikke vanskelig etter fire år med Ars Roar Angset som minister for kulturrasering. Men utover at hele tippeoverskuddet skal gå til idretten sier DNA intet konkret om hva som skal gjøres for å styrke kulturlivet. Og er erfaringene med DNA slik at kunstnerne jubler? Som eksempel på DNA's kulturpolitikk kan nevnes at de var det første partiet som gikk inn for betaling på utlånstjenester i Bibliotekene, ved at de foreslo å ta betaling for utlån av videogrammer. Dette står stikk i strid med gratisprinsippet som all folkebiblioteksvirksomhet har vilt på til dags dato.

3.9 Senking av pensjonsalderen

Etter å ha brukt dette kravet for å bekjempe kravet om 6-timersdagen i mange år, presterer DNA i bl.a. "velgergarantien" å kjøre fram et pensjonskrav som er så blast, at de ikke engang får med seg LO-kongressen på det. LO-kongressens krav var alminnelig pensjonsalder fra 65 år og mulighet til tidligpensjon fra 62 år.

I tillegg er det en forutsetning at denne reformen skal betales av arbeidsfolk sjøl via økt trygdeavgift. Dette prøver de å framstille som om

det ikke er skatte økning, mens de når de senket den samme avgiften i Kleppe-pakkene var skattelette.

3.10 Normalarbeidstiden

DNA **støtter** kravet om lik normalarbeidstid på 37,5 timer i uka. Den sier ikke noe om hvorvidt dette vil bli gjennomført.

DNA sier også at dette vil bli betalt av lønns-tagerne sjøl, ved at det vil bli tatt hensyn til det i tariff-forhandlinger. Noe arbeidstakerne er enige i og inneforstått med, i følge Gunnar Berge. Han sier :

"Arbeiderpartiet støtter kravet om 37 1/2 times arbeidsuke som et ledd i å skape likere arbeidstid. Men det er en **klar forutsetning** at dette er et **alternativ** til større lønnsøkning. **DETTE SKAL SÅ LEDES DEKKES INN GJENNOM INNTEKTSOPPGJØRENE, OG DET ER ÅRSAKEN TIL AT VI IKKE HAR LAGT INN DEKNING FOR KOSTNADER HER. MED ANDRE ORD, EN GJØR ET BEVIST VALG: I STEDET FOR STØRRE LØNNSTILEGG TAR EN UT EN DEL AV DEN ØKTE VELSTANDEN I FORM AV KORTERE ARBEIDSTID. DETTE HAR FAGBEVEGELSEN SAGT SEG ENIG I. DET ER FAKTISK FAGBEVEGELSEN SOM HAR REIST DETTE KRAVET, SOM VI DA VIL STØTTE.**
(mine uth.)

Hva skal vi med fiender med slike venner ?

Dette er en garanti for at DNA ikke støtter kravet om 6-timers dagen. Ellers inneholder det kun skuebrø for å lokke folk til å stemme DNA.

En må være klar over at dette er et krav som DNA "støtter". De har en tradisjon i å støtte krav i årtier uten å gjøre noe med dem. Abort-saka er et eksempel her.

3.11 Oppsummering

I begynnelsen av denne valgkampen hadde DNA problemer. De gikk ut med at "nå måtte forventningspresset dempes". Dette så de fort at ikke holdt mål. En tenner ikke massene med å si at de ikke har noe i vente. Derfor "velgergarantien"

Men en nærmere gjennomgang av denne har vist at dens egentlige innhold, for vanlige folk, er hva vi i gamle dager kalte gammel piss på ny flaske.

Dens virkelige budskap er at utbyttinga skal økes, profitten maksimeres. De reformer som måtte komme skal folk sjøl betale med økte skatter og avgifter, mens borgerskapet skal få enormt større rikdommer å forvalte. Dette er i sanhet en omvendt "Robin Hood" politikk.

I forhold til hva regjeringen lover er det heller ikke stort å skryte av. I hvor stor grad de lover mer er uvist, og det de lover mer har de en tradisjon på å bryte. Spesielt når en sammenholder løftene med de høyst urealistiske økonomiske forutsetninger de hviler på.

Likefullt må vi regne med at "velgergarantien" er et relativt godt taktisk utspill. Den inneholder finne vendinger og, hvis en ikke går den nærmere etter i sømmene, løfter som folk vil tro på.

KAPITEL 4

RV's "VELGERGARANTI"

RV har ingen tradisjon i å gi fagre valgløfter. Vi ønsker heller ikke å få det. De forbedringer og framganger folk vil få i denne stortingsperioden vil, som alltid være resultat av folks egen kamp.

Det vi kan love er å fortsette vår linje med å reise folks kamp også innafor parlamentariske fora.

Videre kan RV garantere at følgende vil skje dersom DNA får regjeringsmakta etter valget:

1) Innen et år vil overskriftene i arbeiderbladet skifte fra "Vi har råd til reformer" til "Bruk helsepengene riktig, det er ikke mer å hente"

2) Innen et år vil "Forutsetningene DNA la til grunn" ha endret seg, og "regjeringen må tilpasse seg den nye situasjonen som har oppstått"

3) I sin siste regjeringsperiode brukte DNA tvungen voldgift 20 ganger, Wiloch regjeringa har gjort det 7. Vi garanterer at DNA vil slå Wiloch klart i neste periode også.

4) DNA er et tradisjonsrikt part. De har også tidligere lovet å bygge 10 000 nye daghjemsplasser i året. Sist de gjorde dette bygget de 3 500. Vi garanterer at løftene vil bli brutt igjen.

**ER DETTE NOE Å STEMME PÅ ? KAST IKKE BORT STEMMEN
DIN IGJEN ! ROP STOPP. STEM RV**

TOM SIDE

TOM SIDE

TOM SIDE

